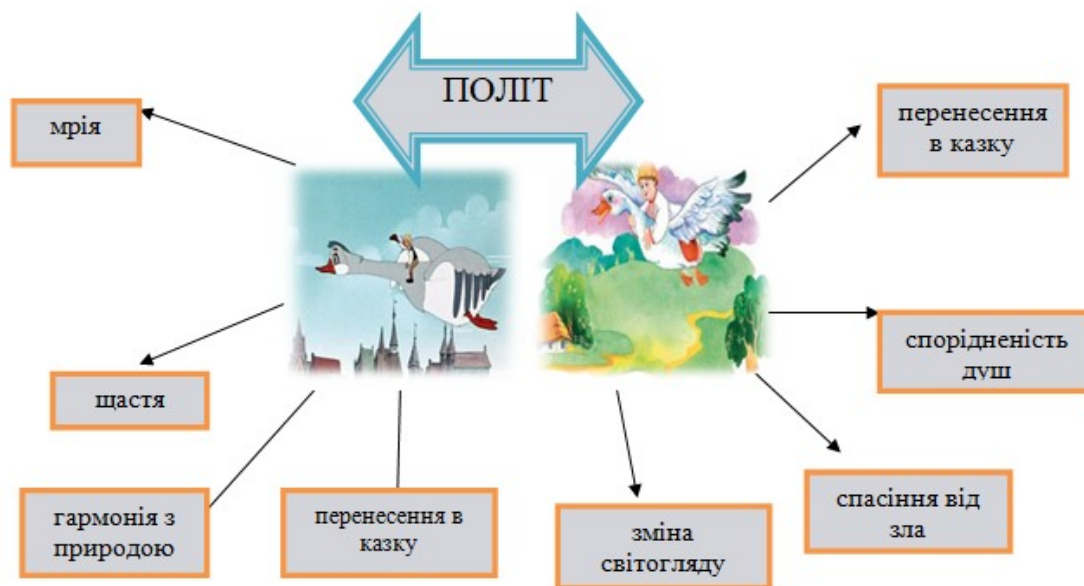

Таблиця 2

Усім нам хочеться піднятися в першу чергу над собою, щоб краще зрозуміти всю палітру і неосяжну глибину свого життя. Звичайно, дитяча свідомість дарує різні казкові пригоди, випробування, які має виконати герой, щоб встановити істинну справедливість на землі.

Отже, подані казки покликані пробуджувати у дітей світло тепла і любові, розуміння інших, співчуття до них, вміння безкорисливо захищати слабших і отримувати від цього неабияку насолоду. Як влучно зауважила А. Потапова: «Нехай людина добро приносить, бо світ навколо любові просить» [5, с. 14]. Згадані вище твори навчають дітей добра і пронизані гуманізмом, їх вивчення потрібне для передачі молодому поколінню неосяжності людської доброти.

Список використаних джерел

1. Брауде Л. Ю. Полет Нильса [Текст] : судьба книги Сельми Лагерлеф / Л. Ю. Брауде. – М. : Книга, 1975. – 95 с. : ил., портр. – (Судьба книг).
2. Лагерлеф С. Чудесна мандрівка Нильса Гольгерсона з дикими гусьми / С. Лагерлеф. – К.: Веселка, 1978. – 223 с.: Ил.
3. На спині птаха Швецією. За повістю-казкою Сельми Лагерлеф "Чудесна мандрівка Нильса Гольгерсона" [Текст] // Зарубіжна література: Додаток до газ. "Шкільний світ". – 2006. – №15-16. – С.9–19.
4. Орлова О. В. Політ над світом, політ над собою [Текст] / О. В. Орлова // Зарубіжна література в школах України (Київ). – 2013. – № 7-8. – С. 25–27. – Всесвітня література та культура. - 2013. - № 10. - С. 10- 12.
5. Подорожна Н. В. Уроки за повістю-казкою С. Лагерлеф "Чудесна мандрівка Нильса Гольгерсона з дикими гусьми" [Текст] / Н. В. Подорожна // Зарубіжна література в школі. – 2011. – № 15-16. – С. 14–21.
6. Українські народні казки: Для мол. та серед. шк. віку / [Передм. М. К. Дмитренка; Упоряд. О. С. Яремійчук; Іл. А. Д. Базилевича; Худож. оформл. І. П. Козіної. – К.: Веселка, 1989. – 412 с.

УДК 811.11

Гладуш Надія Федорівна

Кандидат філологічних наук, професор

Київський університет імені Бориса Грінченка

Ареф'єва Олена Олегівна

Київський університет імені Бориса Грінченка

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ФРАЗОВИХ ДІЄСЛІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ РУХУ В ЛІНГВІСТИЦІ

Стаття присвячена розгляду теоретично-практичних розвідок, пов'язаних з вивченням фразових дієслів на позначення руху в англійській мові. Мета роботи полягала у дослідженні функціонування та семантики фразових дієслів на позначення руху, що функціонують в сучасній англійській мові. За результатами проведеного дослідження було визначено поняття «фразове дієслово» як поєднання простого дієслова та постпозитива, описано основні підгрупи фразових дієслів, виокремлено та розтлумачено поняття «фразове дієслово на позначення руху», а також висвітлено основні функціональні

та семантичні особливості фразових дієслів на позначення руху в сучасній англійській мові, зокрема здатність постпозитивів впливати на зміну в семантиці та функціях фразового дієслова.

Ключові слова: постпозитив, рух, семантика, фразові дієслова, функції.

Постановка проблеми. Сучасна лінгвістична наука дедалі більше займається дослідженнями, пов'язаними з вивченням людини та її комунікативної діяльності у суспільстві. Одним з суттєвих питань в межах антропоцентричного підходу в лінгвістиці постає вивчення руху як однієї з важливих фізичних властивостей людини та категорії буття.

В англійській мові, на відміну від української, існує окрема група дієслів, які у поєднанні з прийменниками чи прислівниками здатні виражати нові значення, та можуть використовуватися в різних стилях та жанрах мови і мовлення. Особливо широко використовуються фразові дієслова у розмовній мові. Окремої уваги заслуговують дослідження фразових дієслів на позначення руху, оскільки вони відображають особливості переміщення людини у просторі, а відтак її буття.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню, пов'язаному з вивченням фразових дієслів в англійській мові, присвячено низку теоретичних та практичних розвідок, які, в свою чергу, охоплюють широке коло досліджень, починаючи з функціонального підходу (І.С. Анічков, О.І. Ванівська, І.А. Зозуля, О.Л. Капінус, О.В. Орловська, О.С. Палій, І.М. Попадюк, N. Schmitt, R. Side, A. Siyanova та інші) і закінчуючи особливостями вивчення фразових дієслів для іншомовного спілкування (Н.О. Бохач, Ф.М. Гаріпова, І.Л. Плужник, О.В. Яковлева, V. Imrose, J. Povey, K.A. Stroka, B. Waibel тощо). З-поміж дослідників фразових дієслів на позначення руху слід відмітити С.Ю. Богданову, К.Є. Голубкову, С.Є. Гурського, Ю.О. Жлуктенко, F.R. Palmer, L. Talmy тощо. Незважаючи на достатню кількість робіт у сфері вивчення фразових дієслів руху, питання щодо їх функціонування та семантичного наповнення досі залишається відкритим через безперервне оновлення лексичної системи англійської мови та появу нових груп дієслів, зокрема фразових. Актуальність нашої розвідки полягає у зростаючому інтересі до вивчення фразових дієслів на позначення руху, які використовуються у сучасній англійській мові та вимагають визначення їх семантичної структури для адекватного потракування мовцями.

Формулювання мети і завдань статті. Мета статті полягає у дослідженні функціонування та семантики фразових дієслів на позначення руху в сучасній англійській мові. Поставлена мета досягається у вирішенні таких завдань, як: 1) проаналізувати поняття «фразове дієслово»; 2) коротко окреслити групи фразових дієслів, притаманних англійській мові, навести їх класифікації; 3) охарактеризувати семантичну структуру фразових дієслів на позначення руху; 4) визначити особливості функціонування фразових дієслів на позначення руху в сучасній англійській мові.

Виклад основного матеріалу дослідження. Різні дослідники тлумачать поняття «фразове дієслово» по-різному. Фразове дієслово визначаються як складне, утворене на основі таких комбінацій, як: 1) дієслово + прислівник; 2) дієслово + прийменник; 3) дієслово без прийменника чи прислівника у постпозитиві [15, р. 5]. Дж. Поуві дає таке тлумачення фразовому дієслову – «поєднання простого дієслова та адвербіального та / або прийменникового постпозитива, які формують єдине семантичне та структурне ціле» [11, р. 5]. А. Сіянова та Н. Шмітт трактують фразове дієслово як «багатослівне дієслово, яке складається з двох орфографічних слів, що функціонують як єдине ціле» [14, р. 119]. Д. Болінджер пропонує розглядати фразові дієслова, як «нові стереотипи», а не як «нові слова». Він тлумачить фразове дієслово як «лексичну одиницю, яка має задане значення, що не є сумою значень його частин» [12, р. xii].

За визначенням вітчизняного дослідника А.Г. Ніколенко, фразові дієслова постають «високоінформативними одиницями мови, які на є прикрашанням чи надмірністю, а невід'ємною частиною лексичного складу сучасної англійської мови; фразові дієслова заповнюють пустоти в лексичній системі мови, яка не може повністю забезпечити назви сторін діяльності, які пізнані людиною» [8, с. 31]. Дослідник також зазначає, що фразові дієслова притаманні розмовному мовленню та все більше розширюють свій «діапазон стилістичної належності», широко використовуючись в художній літературі, науці, техніці, стилі офіційних документів тощо [там само].

Окремої уваги заслуговує вивчення постпозитива у фразовому дієслові. Як зазначає Ю.О. Жлуктенко, другий компонент фразового дієслова, що має багато синонімічних слів, як-от прислівник, постпозитив, постпозитивний прислівник чи прийменник, окремо не виражає ознак дії, які б відрізнялися від позначених у першому компоненті – дієслові. Оскільки дієслова з постпозитивами формують одне семантичне ціле, то при вилученні другого компонента найчастіше змінюється значення дієслова [5, с. 105]. Виступаючи лексичними морфемами, прислівники та прийменники визначають низку функціональних значень, закріплених за фразовими дієсловами. Так, О.І. Ванівська наголошує, що «разом із визначеною кількістю часткових функціональних значень, які містяться в кожному постпозитиві, в них міститься функціональне значення, загальне для всіх чи для більшості з них» [2, с. 85]. На основі цього

виділяються такі загальні функціональні значення: вираження спрямованості руху в просторі; початок / подовження / завершення дії; підсилення / інтенсифікація дії; вираження подолання межі [6, с. 13].

Таким чином, виходячи із запропонованих визначень фразових дієслів та розгляду їх постпозитивів, слід узагальнити, що фразові дієслова складаються з двох компонентів: дієслова та постпозитива (прислівника та / або прийменника), що разом утворюють єдине семантичне ціле та несуть у собі стале функціональне значення. У цьому контексті варто відзначити, що одним із суперечливих питань у межах вивчення фразових дієслів залишається їх розмежування з простими словосполученнями дієслова прислівника та / або прийменника. Так, І. А. Зозуля пропонує виділити п'ять об'єктивних критеріїв, які слід враховувати при відокремленні простого словосполучення від фразового дієслова. До них належать: 1) заміна одночленним дієсловом, що часто розглядається як ознака семантичної одиниці; 2) ідіоматика, оскільки багато фразових дієслів мають значення, що не залежать від значення їхніх окремих компонентів; 3) пасивізація чи ймовірність пасивного утворення, визначається всіма дослідниками як особливість перехідних дієслів; 4) синтаксичний критерій – питання, які постають навколо фразових дієслів (відповідно до їхньої термінології, фразових чи прийменникових дієслів), мають займенникову форму – *who(m)* чи *what* та неприслівникову (адвербіальну) форму – *where* чи *when*; 5) для перехідних фразових дієслів з прислівниковою часткою (власне фразові дієслова), коли частка може зазвичай стояти перед іменним додатком на відміну від звичайного прислівника; 6) використання наголосу для диференціації адвербіальної частки, прийменників чи прийменникових часток [7, с. 118-119]. У цьому контексті варто наголосити на такому явищі як ідіоматичність, притаманному фразовим дієсловом. Така характеристика фразових дієслів є важливою для визначення плану змісту останніх, однак не виступає достатнім підґрунтям для їх поділу на формальні (граматичні) класи [13, р.164].

Фразові дієслова виділяються на основі різноманітних критеріїв. Як вже зазначалося вище, за своїм функціональним спрямуванням фразові дієслова поділяються на такі, що позначають напрямок руху, його початок або припинення (наприклад, *go out, get over, run out, throw off*); перехід об'єкта з одного стану в інший (наприклад, *move in, move off*); фразові дієслова із семантичним компонентом «відсутність зміни положення об'єкта» (наприклад, *stay behind, stay down, remain ahead*), фразові дієслова із семантичним компонентом «образ руху» (наприклад, *walk away from, spin along*) [8, с. 151].

За морфологічною будовою фразові дієслова умовно поділяються на такі групи: 1) дієслово + прийменник (наприклад, *to stand by, to find out, to set off, to pick up, etc.*); 2) дієслово + прислівник (наприклад, *to hang around, to fade away, to break down, etc.*); 3) дієслово + прийменник + прислівник (наприклад, *to look down on, to come up with, to look forward to, etc.*) [8, с. 153].

Таким чином, коротко проаналізувавши сутність фразових дієслів, їх визначення та склад, а також розглянувши типові класифікації, можна перейти до розгляду такої підгрупи, як фразові дієслова на позначення руху, яка є найчисельнішою та має у своєму складі широкий спектр прислівників, які беруть безпосередню участь у формуванні фразових дієслів на позначення різних видів переміщення.

Рух можна визначити як процес вільного або причинного переміщення об'єктів в просторі відносно певної точки відліку [10, с. 49]. Основні просторові характеристики самостійного переміщення суб'єкта «спрямованість» і «траєкторія» знаходять своє лексичне вираження в сучасній англійській мові у формі фразових дієслів на позначення руху, семантика яких профілює наявність або відсутність конкретного або заданого напрямку суб'єкта, орієнтиру або мети напрямку, а також траєкторії, лінії, по якій він рухається. У площині лінгвістичних досліджень рух є властивим будь-якому об'єкту та характеризується такими рисами, як: загальність, безперервність, протяжність у просторі, напрямок, траса, спосіб, інтенсивність, орієнтири, шлях і середовище руху / переміщення [там само]. Фразові дієслова на позначення руху або аналітичні дієслівні комплекси англійської мови є сталим поєднанням простих дієслів на позначення руху та переміщення в просторі (загалом таких односкладових дієслів германського походження, як *come, go, move, jump, run, fly, swim, walk* тощо) з прислівниками (*up, down, in, out, about, around, back, forth, ahead, off, away*), які зазвичай стоять в постпозиції до дієслова і здатні певним чином модифікувати значення дієслова [10, с. 11].

Розглядаючи семантичне наповнення фразових дієслів на позначення руху, слід відзначити їх поділ залежно від зміни постпозитивом значення фразового дієслова. На основі цього принципу виділяються такі типи фразових дієслів, як: 1) дієслівно-прислівникові комплекси, у яких постпозитив несе в собі первинне конкретно-просторове значення (наприклад, *run out, step across, come out*); 2) поєднання, у яких значення першого компонента (дієслова) має чітко виражений метафоричний характер, а другий компонент зберігає властивий прислівнику просторовий зміст (наприклад, *bring out (expose), pull through (recover)*); 3) фразові дієслова, в яких постпозитивний компонент набуває аспектуального наповнення (наприклад, *cry out (beginning of action), walk on (continuation), burn away (ending of action)*); 4) ідіоматизація обох компонентів, вмотивованість яких зберігається (наприклад, *come about, ride out, give away*); 5) фразові дієслова, які відзначаються найвищим ступенем ідіоматизації їхніх складових (наприклад, *give up, take in, put up with*) [4, с. 37].

В основі дослідження, проведеного С.Ю. Богдановою, лежить припущення, що фразові дієслова на позначення руху можуть бути проаналізовані в термінах образ-схеми «*source – path – goal*» [1]. Дослідниця виділяє дві групи фразових дієслів з прислівниками *up* і *down*: 1) «*source – path*» (орієнтовані фразові дієслова, що позначають рух у вертикальній площині, наприклад: *go up*); 2) «*path – goal*» (орієнтовані фразові дієслова, які несуть в собі переосмислене значення, отримане шляхом перенесення просторових відносин прислівника в площину абстрактних доменів, наприклад: *to slow down – to quicken up*; *to narrow down – to widen up*. При цьому «*goal*» позначає орієнтовані фразові дієслова, в яких постпозитив більше не висловлює просторових відносин, а набуває граматичних властивостей, наприклад: *to pair up*, *to connect up*, *to count up*, *to add up*.

Окремої уваги заслуговує аналіз семантики фразових дієслів за допомогою концептів. О.Є. Голубкова пропонує до основних концептів, які вибудовують концептуальні структури простих дієслів на позначення руху, відносити: «рух», «спосіб руху», «середовище переміщення», «вектор напрямку руху», «причина (каузація) руху», його «мета», «джерело», «фазові характеристики руху» (початок, продовження, закінчення), а також інформацію про рухомі об'єкти та їх кількість [3, с. 164]. Дослідниця виводить, що у результаті концептуального аналізу фразових дієслів можлива модифікація (імплицитна спеціалізація ідеї руху в семантичній структурі дієслова), яка поділяється на: 1) векторну модифікацію (у разі невідповідності векторів руху в дієслові та постпозитиві); при цьому саме постпозитив модифікує траєкторію руху дієслова, наприклад: *to float along*, *to run along*, *to run round (over, way, down)* тощо; 2) інтенсифікація вектору напрямку руху, (що міститься в значенні дієслова) за допомогою постпозитива, яка відбувається у разі відповідності вектора напрямку в дієслові та постпозитиві, наприклад: *to toss about*, *to roll around* тощо; 3) специфікація вектора напрямку руху, який міститься у вихідному дієслові, яке наче б то схильне до поєднання з вектором, що передається постпозитивом, однак не співвідноситься з ним, наприклад: *to turn around*, *to float about*, *to turn over*, *to drive along тощо* [3, с. 165-166].

Услід за О.Є. Голубковою, О.О. Перцева стверджує, що усі дієслова на позначення руху / переміщення можна розподілити на певні лексичні групи, об'єднані поняттям «рух / переміщення», які виокремлюються на основі загальної інваріантної ознаки (семи) «зміна місцезнаходження в просторі», а також абстрактних категоріальних ознак «характер руху», «спосіб пересування», «середовище пересування», «спрямованість руху» [10, с. 51]. Крім того, дослідниця наголошує на тому, що постпозитиви або «семантичні модифікатори» виконують такі функції: модифікуюча функція (вказівка на зміну напрямку руху в семантиці дієслова під впливом семантичного модифікатора), функція підсилення (уточнення напрямку руху), нейтралізуюча функція (коли значення семантичного модифікатора та дієслова змінено) [10, с. 64].

Досліджуючи функціональність фразових дієслів на позначення руху, варто, насамперед, звертати увагу на постпозитив, який впливає на зміну значення фразового дієслова. Так, останні виконують три важливі функції: 1) ослаблену функцію обставини (наприклад, *go out*, *come back*); 2) функцію обставини (наприклад, *come out*); 3) обставинно-предикативну функцію з дієсловами-зв'язками (наприклад, *stay away*) [9, с. 136].

Висновки та перспективи дослідження. Таким чином, проаналізувавши поняття фразових дієслів загалом та їх підгрупу на позначення руху зокрема, слід висновувати, що останні виступають сталими граматичними комплексами, які складаються з простого дієслова та постпозитива (прислівника) та, виступаючи єдиним цілим, позначають переміщення об'єкта / суб'єкта у просторі. Семантичний модифікатор або постпозитив, насамперед, впливає на зміну значення усього фразового дієслова, вказуючи на інтенсифікацію чи специфікацію руху. Постпозитиви виконують низку функцій (модифікуюча функція, функція підсилення, функція нейтралізації тощо), які також впливають зі зміни семантичного наповнення фразового дієслова.

Окреслюючи перспективи подальшого дослідження, слід зазначити, що важливим кроком у вивченні фразових дієслів на позначення руху залишається лексикографічний аналіз таких сталих комплексів на матеріалі саме сучасних лексикографічних джерел. Особливої уваги для більш детального вивчення семантичних, функціональних, а також концептуальних ознак фразових дієслів руху заслуговують дослідження використання таких дієслів як в художніх, так і не художніх текстах.

Список використаних джерел

1. Бондаренко С. В. Функционально-семантическая категория изменения состояния. Диссертация. Москва, 2003. 200 с.
2. Ванівська О. І. Фразові дієслова в англійській мові як засіб вираження аспектуальних значень ітеративності та прогресивності в британському національному корпусі текстів (БНЦ). *Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи*, 2011. С. 84-90.
3. Голубкова Е. Е. Фразовые глаголы движения (когнитивный аспект). Москва: ГЕОС, 2002. 175 с.
4. Дідо Н. Д. До питання вивчення фразових дієслів в англійській мові. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2016. №14. С. 34-39.
5. Жлуктенко Ю. А. О так называемых сложных глаголах типа stand up в современном английском языке. *Вопросы языкознания*. 1954. №5. С.105-113.
6. Жлуктенко Ю. А. Постпозитивные глагольные приставки в современном английском языке. *Автореферат*. Київ, 1953. 17 с.
7. Зозуля І. С. Критерії розмежування фразових і основних дієслів у сучасній англійській мові. *Вісник Донецького національного університету*. Вінниця, 2016. № 1 (2). С. 116-120.
8. Ніколенко А. Г. Актуалізація семантичного аспекту фразових дієслів у процесі навчання англійської мови. *Іноземні мови*. 1999. № 4. С. 31-33.
9. Орловська О. В. Аналіз функціонально-семантичних особливостей постпозитивів фразових дієслів у художньому англомовному тексті (на матеріалі твору С. Моема "Театр"). *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. 2015. №9. С. 135-139.

10. Перцева О. А. Структурно-семантические и функциональные особенности фразовых глаголов движения в современном английском языке. *Диссертация*. Белгород, 2014. 173 с.
11. Поуви Дж. Английские фразовые глаголы и их употребление. Москва: Высшая школа, 1990. 176 с.
12. Bolinger D. The phrasal verb in English. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1971. 205 p.
13. Palmer F. R. Semantics. Cambridge: Cambridge University Press, 1981. 221 p.
14. Schmitt N., Siyanova A. Native and nonnative use of multi-word vs. one-word verbs. *IRAL*. 2007. 45(2), p. 119-139.
15. Shovel M. Making Sense of Phrasal Verbs. Prentice Hall International (UK) Limited, 1992. 104 p.

УДК 792.024.3

Медведєва Валентина Вікторівна
Харківська державна академія культури
СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКОРИСТАННЯ ГРИМУВАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА
У СТВОРЕННІ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ НА ЕСТРАДІ

У статті розглядається робота над гримом як основа створення образу на естраді. Наводяться приклади та прийоми гримування для створення естрадного образу. Метою роботи є дослідження та виявлення інноваційних технологій використання гримувального мистецтва на естраді.

Ключові слова: грим, образ, естрада, виконавець.

Актуальність теми обумовлюється сучасною тенденцією, яка присутня у світовій культурі вже протягом кінця ХХ- початку ХХІ століть – це еволюція візуалізації масового заходів засобами художньої виразності. Це обумовлює появу багатьох інноваційних технологій створення образу.

Одним із засобом і є гримувальне мистецтво. Зараз його роль у створенні образу видовища набула поліфонічного характеру. Гримувальне мистецтво використовують задля демонстрації самостійного твору мистецтва, а також воно є провідним засобом театралізації заходу, демонструє його ідею.

Мета роботи – дослідити та виявити інноваційні технології використання гримувального мистецтва на естраді.

Найближчою виявилися дослідження Сиромятникової І., в яких гримувальне мистецтво розглядається як засіб створення образу у різних видах масових видовищ. В цьому дослідженні грим-мистецтво поділяється на різні галузі та описується специфіка кожного окремо. Тут описується технологія використання гриму на естраді, окремо циркового гриму, а також, театрального та балетного [3]. Та було проаналізовано труд на тему «Технологія гриму» - як базові знання про використання гриму взагалі [4].

Насамперед, розглянемо поняття «образу», виявимо його складові, прослідкуємо процес створення образу і таким чином виявимо як з'являється художній образ за допомогою інноваційних технологій використання гримувального мистецтва.

Арнхейма пише: «У породженні образу беруть участь різні функціональні системи, причому особливо значним є внесок зорової системи. Цей внесок не обмежується репродуціонуванням реальності. Зорова система виконує дуже важливі продуктивні функції. І такі поняття, як «візуальне мислення», «мальовнича увага», аж ніяк не є метафорою» [1].

Кожній театральній системі протягом історії театру властивий свій підхід до вирішення візуального образу, виражений через маску, грим або грим-маску. Через візуальне трактування образу актором, художником і режисером, можливо, по-новому поглянути на формування того чи іншого театралізованого заходу.

Естрада – це вид сценічного мистецтва, яке об'єднує в єдиному заході декілька жанрів: декламаторів, вокалістів, музикантів, танцюристів та інше. Слово «естрада» походить від латинського слова «поміст», узвишши у концертному залі, де відбувався виступ артистів.

Естрада являє собою особливу дію, в якому беруть участь візуальні і звукові засоби, що представляють зв'язну послідовність значущих фактів, що мають місце у самому житті або зовсім фантазійних. У цьому випадку все побудовано з використанням знакових систем, нормативів, сюжетів, фабул, образів-масок, оформлення та ін., які одразу задають настрій, тон і спрямованість. Знакова система в цьому випадку являє собою струнка побудова, що містить різні типи знаків: іконічних знаків-індексів, знаків-символів та ін. Один з прикладів – це маска. Маски – необхідний атрибут естрадного дійства, який дозволяє всім учасникам вести анонімне і більш вільне, ніж у жорсткому соціумі життя. При цьому саме наявність маски виступає як семіотичний акт, за допомогою якого відбувається передача інформації того чи іншого змісту від відправника-маски до одержувача.

Робота над гримом – це робота над однією із складових частин художнього образу, і тому знати основи гриму має будь-який учасник естрадного заходу.